

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 178

van **FREYA PERDAENS**

datum: 19 juni 2023

aan **BENJAMIN DALLE**

VLAAMS MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD, MEDIA EN ARMOEDEBESTRIJDING

OverKop-huizen - Samenwerking met jeugdwerk

OverKop-huizen zijn laagdrempelige ontmoetingsplekken voor jongeren waar zij ook een luisterend oor of psychologische hulpverlening kunnen vinden. Ze zijn verbonden aan het centrum algemeen welzijnswerk (CAW). De OverKop-huizen gingen van start in 2016 dankzij de opbrengst van Rode Neuzen Dag, met een huis per provincie. Omdat de werking en de impact van de huizen positief werd geëvalueerd, worden ze momenteel financieel ondersteund door de Vlaamse Regering en zijn er vandaag al 30 OverKop-huizen in Vlaanderen en Brussel.

Tegelijk zien we dat ook steeds meer jeugdwerkingen geconfronteerd worden met jongeren die met geestelijke gezondheidsvragen kampen en bij hen vragen naar hulpverlening. Hoewel het jeugdwerk een belangrijke voelspriet vormt om het welzijn van de jeugd op te volgen, is het niet de taak van jeugdwerk om ook een welzijnsrol op te nemen en effectief de hulpverlening te bieden.

Een samenwerking tussen de OverKop-huizen en het lokale jeugdwerk zodat ze (beter) op elkaar aansluiten, zou een mooie oplossing kunnen zijn. Toch zijn er signalen uit het veld dat de OverKop-huizen nog te vaak losstaan van de bestaande lokale initiatieven gericht op jongeren.

1. Kan de minister een overzicht geven van het aantal OverKop-huizen dat samenwerkingen nastreeft met het lokale jeugdwerk? Graag een overzicht per OverKop-huis en een beschrijving van de samenwerking en de betrokken partners.
2. Hoe staat de minister tegenover het voorstel om samenwerkingen tussen de OverKop-huizen en de lokale jeugdwerking aan te moedigen? Zal hij daarvoor in overleg treden met zijn collega-minister van Welzijn?
3. De Ambrassade voorziet in een speelveld mentaal welzijn in het jeugdwerk. Op welke manier wordt het beleidsveld Jeugd daarbij betrokken? Zal de minister de good practices aangrijpen om ook de samenwerking met de OverKop-huizen en het jeugdwerk te versterken?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 178 van 19 juni 2023

van **FREYA PERDAENS**

1. De subsidiëring van de OverKop-huizen gebeurt door mijn collega-minister van Welzijn. Het jeugdwerk is een van de netwerkpartners die minimaal moet worden betrokken in de werking en het aanbod van een OverKop-huis (art. 14, 6de lid, 3° Besluit Vlaamse Regering van 5 maart 2021 over de financiering van vernieuwend aanbod in de preventieve gezinsondersteuning). Voor het globale overzicht van de OverKop-huizen en de samenwerkingsverbanden met onder andere het jeugdwerk, verwijs ik u graag door naar het antwoord op vraag nr. 810 aan de minister van Welzijn van 16 juni 2023.

Vanuit het beleidsdomein Jeugd gebeurt er binnen de projectlijn 'Over Drempels' die kadert binnen prioriteit 4 'Vrijtijdsbesteding voor allen' van het Jeugd en kinderrechtenbeleidsplan wel een projectmatige financiering van samenwerkingsverbanden waarbij OverKop deel uitmaakt van het netwerk. De doelstelling van deze oproep is om vanuit gebundelde krachten drempels voor vrije tijd waar kinderen en jongeren uit de jeugdhulp op botsen, te verkleinen. In die zin onderschrijf ik uw boodschap dat samenwerkingen versterkend kunnen werken om bepaalde problematieken aan te pakken.

Binnen de 20 gesubsidieerde projecten 'Over Drempels' heeft de helft een OverKop-huis als kernpartner of als ruimere samenwerkingspartner. Bij één gesubsidieerd project is de hoofdindieners een OverKop-huis. Een beschrijving van deze 10 projecten vindt u hier:

<i>Indiener</i>	<i>Beschrijving project</i>
<i>LEJO vzw (Gent)</i>	<i>Samen met haar partners, waaronder OverKop, zal LEJO vzw (Aalst) met het project Switch werken aan drie doelstellingen: 1. een sluitend netwerk van vrijetijdsplekken organiseren, 2. samenwerken om drempels te capteren en weg te werken en 3. in te zetten op persoonlijke toeleiding van jongeren naar het aanbod. Dit voor jongeren tussen 16-25 jaar die residentieel verblijven op campus Erebodegem van kernpartner vzw Ruyskensveld of aan hen verbonden zijn met een specifieke woonbegeleiding. Deze jongeren worden op geregelde tijdstippen gehoord (o.a. over drempels en noden) en werken mee aan verschillende activiteiten (bv. deelname aan overleg, vormgeven van de ontmoetingsplekken, maken van een communicatiestrategie, ...) en dit via diverse kanalen.</i> <i>Kernpartners: OverKop, vzw Ruyskensveld</i> <i>Ruimer netwerk: Buurtwild/t, Overkop Aalst, jeugd ontmoetingscentrum CINEMA, Jeugdhuizen (ypsilon, Jome, terlinden), jeugdbewegingen (Chiro, scouts, KSA, KAJ, KLJ), 6 studentenverenigingen, jeugd cultuurorganisatie Biensoigné, netwerk vzw, Uitpas, CC De Werf, Shelter, ..</i>
<i>LEJO vzw (Gent)</i>	<i>Samen met haar partners waaronder ook het OverKop netwerk in Gent, zal LEJO vzw (Gent) met hun project 'Voel Je Vrij – Jong Te Blijven' bijdragen aan de doelstellingen om drempels en noden inzake vrije tijd te benoemen en aan te pakken. De doelgroep betreft jongeren tussen 17 en de 25 jaar met een verleden in of nood aan jeugdhulp. De jongeren nemen deel aan overleg, geven ontmoetingsplaatsen vorm, maken een</i>

	<p><i>communicatiestrategie, treden op als ambassadeurs en worden bovendien betrokken in alle stappen van het project.</i></p> <p><i>Kernpartners: vzw Stappen, vzw Martens-Sotteau, vzw Lionshulp, CIJG Sint Jan-Baptist</i></p> <p><i>Ruimer netwerk: Jeugdwelzijnswerkpartners Jong Gent In Actie, OverKop Gent, vzw aPart, OOC Luein, vzw Steevliet, vzw ObraBaken, JAC, jongerenwerkers OCMW, jeugdstraathoekwerk, ...</i></p>
Arktos vzw (Oost-Vlaanderen)	<p><i>Arktos vzw (Oost-Vlaanderen) wil, samen met verschillende partners, drempels en noden zoals o.a. het tekort aan specifiek vrijetijdsaanbod, de moeilijke aansluiting op het regulier aanbod, budget, tijd... aanpakken. De doelgroep voor hun project 'Step In' betreft jongeren tussen 12-16 jaar in residentiële voorzieningen en jongeren die een traject lopen in dezelfde jeugdhulporganisatie. Samen met die jongeren wil Arktos vzw bijdragen aan aanbod, exploratie en connectie. Ook wordt er ingezet op train-de-trainerprogramma's. OverKop Sint-Niklaas is betrokken in het ruimere samenwerkingsverband.</i></p> <p><i>Kernpartners: muziekclub 't Ey, Spoor 56, Hof ter Welle</i></p> <p><i>Ruimer netwerk: OverKop Sint-Niklaas, Cultuurtuin Waas, vzw Lia, De Casino, CoderDojo, Den Eglantier, 't Vagevuur, Groeilap, ...</i></p>
Kinderboerderij Bokkeslot vzw	<p><i>Kinderboerderij Bokkeslot vzw wil binnen dit project onder andere inzetten op het uitbouwen van een OverKop-antennepunt op de kinderboerderij. Ze doen dit samen met de vrijwilligers. Daarnaast willen ze ook voorzien in een algemeen vrijetijdsaanbod en in vrijetijdsparticipatie. Ze zullen hiervoor outreachend tewerk gaan. Ze hebben de ambitie om kinderen en jongeren nog meer te betrekken bij de activiteiten en dagelijkse werking van de kinderboerderij. Naast kinderen en jongeren die op diverse manieren de weg vinden naar Bokkeslot, willen ze specifieke doelgroepen bereiken met dit project zoals jongeren die in vzw De Korf verblijven en tieners die het buitengewoon lager onderwijs (De Kim/De Sam) in Deerlijk verlaten en die doorstromen naar secundair onderwijs.</i></p> <p><i>Kernpartners: vzw De Korf</i></p> <p><i>Ruimer netwerk: De Dauw, De Kim/De Sam, vzw binnenstad Brugge, Oranjehuis, Bethanie, OverKop, ...</i></p>
Hedera Helix vzw	<p><i>Samen met haar partners waarvan OverKop tot één van de kernpartners behoort, wil Hedera Helix vzw kinderen en jongeren betrekken bij het project 'De Hut' via vorming, bevestigingen en brainstormsessies met de Hutraad. Er wordt ook ingezet op vorming van jongerenambassadeurs. Hierdoor krijgen deze de kans om uitgenodigd te worden op diverse (jeugd)raden en kunnen ze een brug bouwen naar andere jongeren en organisaties.</i></p> <p><i>Kernpartners: KAJO, Uit de Marge, OverKop, Noolim</i></p> <p><i>Ruimer netwerk: Welzijnszorg, Ligant, Welzijnsschakels, lokale scholen</i></p>
Cultuurcentrum Kapellen vzw	<p><i>Met dit project wil Cultuurcentrum Kapellen diverse doelgroepen bereiken:</i></p> <p><i>Zowel jongeren binnen residentiële setting, als jongeren die naar de voedselbedeling komen, hangjongeren, jongeren die geen aansluiting vinden tot het online leven en jongeren in een asielcentra. Binnen dit project is het de ambitie om het aanbod samen met deze jongeren op een participatieve manier samen te stellen op maat van deze kinderen en jongeren. OverKop Kalmthout is hierin één van hun kernpartners.</i></p> <p><i>Kernpartners: vzw Zwarte Paula, Doedeskaden, OverKop (Kalmthout)</i></p> <p><i>Ruimer netwerk: JAC, CAW, Huis van het Kind, Academie voor Muziek en Woord, Werkwinkel, MOEF, ...</i></p>

Kids vzw	<p>Vzw Kids zet binnen dit project in op een buddy-werking waarbij ze proberen om de vrijetijdswens van jongeren met een zorgnood zo goed als mogelijk in te vullen. Het project richt zich voornamelijk op oudere jongeren. OverKop is betrokken in het bredere samenwerkingsverband.</p> <p>Kernpartners: Autisme Leeft vzw, Assjette vzw Ruimer netwerk: Arktos, Autinet, CAD, CAW, JAC, OverKop, Ligant, Reling, LSA</p>
Akindo vzw	<p>Akindo vzw richt zich met dit project op jongeren uit jeugdhulp uit de buurt. Er wordt onder andere een denk- en doetank samengesteld bestaande uit kinderen en jongeren om een analyse te maken van een gewenst lokaal en laagdrempelig vrijetijdsaanbod. partners, met het project Akindo connects op de ontwikkeling van extra activiteiten die op het domein kunnen georganiseerd worden, en op die manier als extra</p> <p>Kernpartners: PROFO vzw, Huis van het Kind - Het Kompas, Jeugddienst en Overkop, Vakantiehuis Akindo vzw Ruimer netwerk: Uit de Marge, Gemeenschapsinstelling Mol, Netwerk vrijetijdsparticipatie, Jeugdtraad Lommel, Toerisme Vlaanderen, De Ambrassade, Kampnet; ...</p>
Ajko vzw	<p>Ajko vzw wil samen met de partners concrete acties uitvoeren die focussen op 3 sporen: groepsgebeuren, individuele aanpak en exclusieve werking voor de jongere. Men wil zo de drempel voor sommige jongeren in de jeugdhulp om (onmiddellijk) deel te nemen aan het regulier aanbod verlagen. De 'beoogde doelgroep' voor dit project zijn kinderen en jongeren van 6 tot 25 jaar met een traject in de jeugdhulp, jongeren met een beperking en niet-begeleide minderjarigen.</p> <p>Kernpartners: vzw Oranjehuis, Minor Ndako (Kortrijk) Ruimer netwerk: Begeleidingscentrum Bethanie, Centrum jongeren en gezinsbegeleiding, De Korf; Hoge Kouter, CAW Zuid-West Vlaanderen, LEJO vzw, OverKop; ...</p>
OverKop Vilvoorde vzw	<p>Samen met de partners, werkt OverKop Vilvoorde aan het project Buitenkans waarmee ze taboes aan verschillende kanten willen doorbreken. Het project richt zich op jongeren tussen 0 en 24 jaar die een link hebben met een hobby in de regio, maar die hier omwille van plaatsing geen toegang meer tot hebben, jongeren die in de regio wonen en die begeleid worden door een voorziening, jongeren die in een kwetsbare positie zitten en die moeilijk tot bij een hobby geraken,... Een belangrijke pijler in het project is een soort van buddywerking waarbij een vrijwilliger gekoppeld wordt aan een individuele jongere.</p> <p>Kernpartners: Groep Intro (Vilvoorde); Cocon Vilvoorde vzw, ELZ Bravio, Tonuso vzw, 1G1P Halle-Vilvoorde Ruimer netwerk: Gemeente Machelen, Espero, Cachet, Pasrel, Domino</p>

- De OverKop-huizen worden binnen het beleidsdomein Jeugd opgevolgd in het kader van het JKP en nestelen zich op een uniek kruispunt tussen onderwijs, jeugdwerk, geestelijke gezondheidszorg, jeugdhulp, welzijnswerk en de lokale besturen. Het is inderdaad belangrijk om het hokje denken te verlaten en te kiezen voor een intersectorale aanpak. Het lokale jeugdwerk levert een belangrijke bijdrage aan het welzijn en de mentale ruimte van jongeren, maar dan wel vanuit haar eigen methodieken en eigenheid. De bovenvermelde samenwerkingsverbanden binnen de projectlijn 'Over Drempels' en waarbinnen OverKop en het jeugdwerk partners zijn tonen aan hoe zij elkaar kunnen versterken. Iedere OverKop-werking heeft vanuit Welzijn voor 2023 bovendien een extra projectsubsidie gekregen van 105.000 euro, net om die brug te maken naar het (lokaal) jeugdwerk. Deze projectsubsidie volgde na onderlinge afstemming met mijn collega-minister van Welzijn (Besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2022 tot toekenning van een projectsubsidie aan de OverKop-netwerken voor de uitvoering van de opdrachten inzake psycho-educatie ter ondersteuning van het jeugdwerk binnen hun werkingsgebied, en tot toekenning van

een projectsubsidie aan Hogeschool West-Vlaanderen voor de uitvoering van een opdracht inzake peer support binnen de OverKop-huizen).

Uiteraard bekijk ik met mijn collega-minister van Welzijn verder hoe we een goede wisselwerking tussen de partners, elk vanuit hun eigen werkwijze en verantwoordelijkheden, kunnen bestendigen. Dit gebeurt bovendien ook structureel op niveau van de administraties.

3. Zowel het Departement Cultuur, Jeugd en Media als het agentschap Opgroeien waren betrokken in de transitiearena rond het generatiedoel mentaal welzijn ([Generatie2030](#)) op initiatief van de Ambrassade. Verschillende partners werkten in deze transitiearena samen aan een [visietekst rond mentaal welzijn](#) en werkten enkele concrete acties uit rond dit thema. Eén van deze acties is het ontwikkelen van een speelveld mentaal welzijn in het jeugdwerk. De recente opdracht van de OverKop-netwerken om een aanbod te ontwikkelen rond psycho-educatie en de ondersteuning van jeugdwerk, is niet alleen een volgende stap in de versterking van OverKop, maar is ook een concrete actie vanuit het beleidsveld Welzijn, Volksgezondheid en Gezin om de samenwerking tussen de OverKop-netwerken en het jeugdwerk te versterken.

Uiteraard zijn de bestaande netwerk- en uitwisselmomenten die werken aan de verbinding en kruisbestuiving tussen welzijn en jeugdwerk en waarbinnen Opgroeien en de Ambrassade een rol opnemen een belangrijke leerschool. Op 13 juni organiseerden Opgroeien en de Ambrassade bijvoorbeeld samen een [netwerkmoment voor OverKop, Jeugdwerk en lokale besturen](#). Ook het Departement Cultuur, Jeugd en Media was aanwezig op dit netwerkmoment. Het is absoluut de bedoeling om ook in de toekomst goede praktijken die binnen de projecten ontwikkeld worden aan te grijpen, hieruit te leren, deze uit te lichten en te verbreden.